

Felolós szerkesztő:
Dr.
SALACZ ELEMER
Szerkesztőség:
III. ker. BELICZEY-U.
115. SZ.

STARVASI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Égész évre 160 k.
Negyedévre 40 k.
Egyes szám 3 k.
Kiadóhivatal:
III. K. BELICZEY
UT 115. SZÁM.

Lapfajladonos: a Szarvasi Kisgazdák és Földmivesek Pártköre

Felolós kiadó: Gyulás Pál.

Megjelenik minden Pénteken reggel.

A kisgazdapárt politikája.

A „Magyar Gazdák Lapja” ez az igazi kisgazdapárti lap írja:

Nagy időkét élünk. Más időkben a hét politikája feltétlenül annak a késhegyig menő harcnak a hatása alatt állott volna, amely a nemzetgyűlés viharos ülésén abban tört ki végre, hogy képviselők képviselőkkel szemben revolvert használtak.

Ma azonban olyan gyorsan száguld az idő keréke, hogy erről már nem is igen beszélnek, a figyelem előtérben az áll, hogy mi lesz, hogy mit hoz a holnap? Erre vonatkozólag pedig a kisgazdapárt szerda esti ülésén nagy elhatározás lépés történt.

A párt elhatározta, hogy címét kibővíti a polgári jelzővel, de programjára marad a régi, mert ez a fontos.

A Kisgazdapárt tovább is változtatlanul a kisgazdatársadalmi emelésé által akarja előteremteni azt az új politikai elemet, amely a politikai életben új erőt, friss levegőt, józan eszt és tisztultabb erkölcsi állapot jelent. Aki a fejlődés alapján áll, azt tudja, hogy azok, akik az élen harcolnak, előbb-utóbb felőröndnek és lemorzsolódnak abban a küzdelemben, amelyet egy nemzetnek állandóan vívnia kell, ha fenn akar maradni.

A fennmaradásnak pedig az adja meg a lehetőséget, hogy azok, akik az élen állnak, bolcs előrelátással céltudatos törvényalkotással lehetővé teszik, hogy az éle mindig újabb és újabb, sőt mindig erősebb és erősebb tartalékok vonassanak be.

Nagy feladatok előtt állunk és áll különösen a Kisgazdapárt, amely az új választásokon minden valószínűség szerint el fogja nyerni a madátumok többségét. Ezeket a nagy feladatokat a párt csak úgy tudja megoldani, ha magába tudja olvasztani azokat az erket, amelyek az építés munkájához szükségesek. Ezért határozta el a kisgazdapárt, hogy csatlakozásra hívja fel mindazokat, akik ugyanazokat a célokat akarják szolgálni, mint a kisgazdapárt. Erre vonatkozólag a párt a következő határozatot hozta:

— A párt, mint a keresztény agrár gondolat hivatott megtestesítője, programjának, különösen a földbirtokreformnak becsülettel végrehajtása tekintetében, hasonlóképpen az 19.00. évi I. és XVII. t.-cikk, valamint az 1921. évi XLVII. t.-cikkben feleltett alkotmányos jogrendnek bármely irányból jövő megátadásával szemben halovált álláspontjának változtalan

fenntartása mellett kijelenti, hogy elérkezettnek látja az időt arra, hogy egységes táborda szőlisa mindazokat, akik a párt elveit férfias ösztiniséggel magukévá teszik.

— A párt — egyetemes nemzeti célokat szolgáló programjának megfelelően — miként már 1921. december havában elhatározta, hogy nevet „Keresztény Kisgazda Földmives és Polgári Párt”-ra bővíti és testvéri szeretettel várja táborda a termelő munka és a szellemi élet azon munkásait, akik a magyar földmivelő nép millióival karöltve kívánnak dolgozni a független Magyarország feltámaszásáért és megerősödéséért.

Míg a kisgazdapárt lassan és biztosan halad a kitűzött cél felé, a keresztény párt maga is érezven lehetetlenségét és a tehetetlenségét, inkálkálva akarja megszerezni azt, amit igazságos uton el nem érhet. A választásokra, már most figyelmeztetjük erre a falu népét, azzal a tervvel készülnie, hogy három különböző szárnnyal lez a pártnak, amelyek azonban egy célhoz vezetnek, a Flabsburgok visszahozatalára. Az egyik szárny lesz a keresztény földmives párt, másik helyen a keresztény polgári párt lesz és megint másútt keresztény szocialista párt, a színt, hogy a választókat miképpen lehet megtevesztetni.

Sőt Friedrich István is a maga pártját kisgazda- és földmivespártta keresztelte át, amidőn átadta a vezetést három „igazi kisgazdának”: gróf Andrásy Gyulának, herceg Windischgrätz Lajosnak és örgróf Pallavicini Györgynek. Mi tudjuk s hisszük azt, hogy a falu népe tudni fogja, hogy milyen magatartást kövessen ezekkel az „kisgazdákkal” szemben.

Élénk foglalkoztatja a sajtót és a politikai köröket az ugynevezett listápanama ügye. Annak idején, a Kisgazdapárt eladdig ismeretlen önteladással magára vállalta a tisztviselő és munkások kedvezményes listaelátását, megiette, mert ez kívánták tőle és nem akarta, hogy bárki azt mondhasssa, hogy pártpolitikai önzésből bárkiól megvonja a jobb falatot, pedig már akkor hangsúlyozta a párt, hogy nem hive a természetbeni ellátásnak, nem hive annak, hogy a tisztviselőket, a munkásokat meg tovább is a jegyrendszerrel alázák meg. Most fényesen bebizonyult, hogy a tisztviselő is, meg az ország is sokkal jobban jár, ha a becsületés munkát becsületesen megfizetik, mindenkinék tetzésére bizva, hogy jövedelméből mit és hogyan vásárolnak, mintha a természetbeni ellátás cegére alatt ilyen visszafelétek létének lehetövé.

A választójogi tervezet.

Férfiaknál az aktív választójogi a 24 éves életkorhoz, 10 éves magyar állampolgársághoz, 2 évi állandó egyhelybenlakáshoz és négy elemi iskola elvégzéséhez van kötve. A 10 éves állampolgárság általánosságban az egész világon a választójogi kritériuma, kétevi állandó egyhelybenlakás azéit szükséges, hogy ne kapjanak választójogot azok, akik állandóan egyik helyről a másikra vándorolnak. Azok, akik az 1918. évi (Wekerle-féle) választójogi alapján választópolgárok voltak és ugyanazon a helyen laknak, főtvetettek most is a választópolgárok közé.

A statisztikai adatok szerint a 2 évi állandó egyhelybenlakás és a négy elemi iskola elvégzése alapján egy millió 408 ezer, régi jogon körülbelül 70.000, mint analahéta régi jogosultság szerint pedig mintegy 19.000 férfi választópolgár lesz. A rendelkezésre álló statisztikai adatok szerint 1 millió 900 ezer irni-olvasni tudó nagykorú férfi van az ország területén, a fenti adatok szerint ezeknek tehát 79 százaléka jutna választójoghoz. A Friedrich választójogi rendelet alapján tényleg 1 millió 600 ezer férfi irak össze, látható tehát, hogy körülbelül száz-ezerrel kevesebb a javaslattervezet szerint a férfi választópolgárok száma. A négy elemi iskola elvégzésének igazolása ugy történik, hogy a legutolsó nepszámlálási lapok alapján, a melyek a statisztikai hivatalnál fekszenek, irjak össze a bizottságok a választópolgárokat, úgyhogy az összesített bizottságoknál csak az esetleges korrekciókra volna szükség.

A női aktív választójogi általános feltételei: 10 éves magyar állampolgárság, 2 évi egyhelybenlakás, négy elemi iskola elvégzése és 30 éves életkor. Azonkívül a következő különböző feltételek valamelyikének lenn kell forognia: törvényes feleség, a kinek legalább két gyermeke van, önálló kereset, középiskola felsőosztályának elvégzése, vagy végül diplomás férfi feleség.

A statisztikai adatok szerint a törvényes feleségek száma, akiknek legalább 2 gyermekük van: mintegy 670 ezerré tehető, önálló keresettel bíró nők száma mintegy 319 ezer, középiskola felsőosztályát elvégzett nők száma 2700, diplomás férfiek feleségei mintegy 120.000. A Friedrich választójogi rendelet szerint egymillió 736 ezer női választó volt.

Az összes választópolgárok száma a Friedrich-féle rendelet szerint 3 millió 42 ezer volt, a mostani tar-

vezet szerinti hozzávetőleg két millió 450 ezer lenne.

A passzív választójog előfeltételei: Aktív választójog, harminceves korhatár és a szükséges erkölcsi előfeltételek. Aki háromszor el volt ítélve rágalmaszárt, az nem választható.

A kerületi beosztás nem változik. A csonka kerületek elvben megmaradnak, ellenben a törpe kerületek (1000-nál kevesebb választó vagy háromnál kevesebb község) kiegészítik a szomszédos nagyobb kerületekből.

A ajánlások névze ügy intézkedik a javaslat, hogy jelöltajánlások a kerületi választópolgárainak legalább 8 százalékán, de legfeljebb 10 százalékán kell az ajánlást ívet aláírni. Ugy kerületekben, ahol 10.000-nál több választópolgár van, csupán 1000 aláírás szükséges. Aki aláír egy ívet, az az illető jellelre leszavazott. Ha valaki két ajánlást ír alá, aláírásai érvénytelenek, egyben 25.000 korona pénzbírsággal is sújtható. A választás alatt szeszitalom van, fuvarköltseget nem lehet felszámítani.

A szavazás községenként felállított szavazó helyeken történik, nagyobb községben több szavazatszédő hely felállításáról gondoskodnak, tanyánként tanyai központokban történik a szavazás. A választás alatt felvonulási, jelvények és zászlók használata tilos.

Aki a választói névjegyekből kiramarad, összes bizonyítékok csatolásával felelősebb a közigazgatási bírósághoz, amelynek döntését, ha kedvező, a választóhelyiségben is felhasználhatják és az illetőt pótlólag veszik fel a jegyzékre.

A választás legkésőbb június 10-ig országosan megkezdik, az új országgyűlésnek olyan időben kell összeülnie, hogy az még meghosszabbítható a június végén lejárt indennitást egy hónappal.

Pártélet.

Értesítés. A szarvasi kisgazdák és földművesek pártkörének f. hó 5-én d. u. értekezést tart, melyen képviselőnk a választói törvényjavaslatot fogja ismertetni.

Választmányi ülés. A szarvasi kisgazdák és földművesek pártkörének választmányi f. hó 5-én vasárnap délelőtt 9 órakor rendes havi ülését tart. A tárgyak fontosságára való tekintettel felkértenek a lakók, hogy teljes számban sziveskedjenek megjelenni.

Felgyűlés. A szarvasi kisgazdák és földművesek pártkörének értekezését, előadással és gyűléssel csak azok vehetnek részt, akiknek lagsági igazolványuk van. Ezeket minden vasárnap d. u. 2-4 óráig lehet a pártkör pénztárnokánál kiváltani.

Könyvtár órák. Ugy a népművelési és a tagok részére minden vasárnap délután 2 órakor kezdődnek.

Vs. Vegyük, olvassuk és terjesztjük a „Szarvasi Újság”-ot, mert ez a kisgazdák és földművesek érdekeinek igazi szószólója.

Megalkult

az első magyar földmunkás szövetkezet. Vasárnap, január 29-én háromszáz csongoridai földmunkás vállalkozó szövetkezett. A gyűlést a közgyűlés Budapestől leutazott Schandi Károly államtitkár továbbá Baros Gábor és Mayer Károly miniszteri tanácsosok a kecskedelmi illetégek földművelésügyi minisztérium képviselőiben. A szövetkezet célja a tagok anyagi helyzetének a javítása munkavállalás munkaeszközök beszerzése a tagok munkához juttatása által. E célból a szövetkezet mini önálló vállalkozó fogja végezni a legkülönbözőbb föld és építési munkákat vasútépítést, vízszabályozást, csatornázást stb. A földmunkás szövetkezet az 1920 évi XXX törvényekkel végrehajlása felé az első határozott lépés.

Gyászmise a pápáért. A szarvasi római kat. templomban O szentmise XV. Benedek pápa feli üdvösségéért, szombaton délelőtti mondolt szent misét Feltzer József plébános a hatóságok képviselői és nagy számban hívó jelenlétben.

Hat hónap helyett öt hét. A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, hogy az 1900 és 1901-es ifjak, kilenc most be kell vonniuk, nem 6 hónapig, csupán csak 5 héig kell szolgálniuk. Ez idő után nyilatkoznaknak afelől, hogy a toborzott hárseregben kívának-e tovább szolgálni.

Püspöki jubileum. Meggyógyulópüspökünk, gróf Szecsenyi Miklós február 9-án évi megpöckölte szenteltesének huszadik évfordulóját. A nemestelki főpásztor ezt az örömdetes évfordulót csendes elvonulással Gyulaán fogja tölteni. Emlékeztés lesz ez a jubileum az egyházmegyében örök időkre, mert a nagylelkű főpásztor abból az alkalmából egyházi és polgárius célokra 2/3 millió koronát adományozott az egyházmegyének területének felszabadult részére, 500 ezer lelt pedig az egyházmegyére román uralom alatt levő részére.

Tíz. Hétfőn este a kényélföldi kigyuladást és teljesen leégett Filip-Szrnka I. ker. Gróf Csáky-nicai háza. A toronyok — bár csak 9 óra volt — valószerűen átutadt, mert a tűrvész a szomszédok állása szerinti, annak kiülése után csak mintegy negyedóra múlva jellek.

Polgári szabadfürdő. Éltre való eszmével foglalkozik Gyancsev György építész, aki a Körösön polgári nyári szabadfürdőt akar építeni s ehhez a költségét csak telket kér. Remélhető, hogy ezen tervének keresztülvitelében látogatni fogja. Mert ezáltal nemcsak közegészségügyünknek lesz jó szolgálata, hanem a földmunkásokat és öptőiparosokat is munkaalkalmozhoz jutaltja.

Pártalakulás. A szocialdemokrata párt helyi csoportja a múlt vasárnap a Központban tartott gyűlésen megalkult.

Nem látható be a másodfőgyűlési állás. A belügyminiszter arról értesítette a vármegyéi alispánját, hogy a vármegyéi másodfőgyűlési állás betöltését nem engedélyezi, — viszont a két szolgabírói állás betöltése ellen nincsen észrevétel. Miután azonban az egyik szolgabírói állás csak a másodfőgyűlési állás betöltésével üresedne meg, — így a februári közgyűlésen csak az orosházi szolgabírói állás kerül vélegleges betöltés alá.

A mezőgazdasági munkások ingyenes jogsegély. Mayer János földművelésügyi miniszter a gazdasági munkások ingyenes jogvédelmének céljából a mi-

nisztérium gazdasági munkástügyi főosztályának keretében gazdasági munkástjogvédő irodát szervezett, amely egyrészt a szolgabírói szárazségekből felmerülő viás ügyekben, másrészt a munkaszervezőkkel kezező s a rendes bíróságok előtt tárgyalás alá kerülő perekben ad ingyenes tanácsot, illetve jogi képviselést. Az iroda az egész országra kiterjedő hálózatot létesít.

Milyen lesz a kövialkalmazottak cipője? A kormány tudvalevően az idén is olcsó cipővel látja el a kövialkalmazottakat. A cipőket a jogszabályok értelmében készíthetők s az ára 900 K. lesz. A fériócipők szármagassága 12, a női cipőké 18 cm. de aki ennél magasabban kíván, az minden centiméter magassáért további 60 koronát fizet. Joggában áll a kövialkalmazottaknak igénykövetésüket feleslegessé alruházni.

Boralmis szerenossítenség. Az elmúlt vasárnapon a somogyzombi szőlősgyei odaváló férfiak mulatoztak. A vendégek valóban változatos programot kínáltak. Szóval és bála botnak valamennyien különböző mellékzújtók, mindgyűjtők folytatták. Rövidesen az egész társaságot iszonyatos fájdalmak léptek ének. A mulatózók egyenként meg volt anyai ereje; hogy orvostört hajjait. Mire a segítség megérkezett, a pincéné maradtak közül hat embert eltorzult arccal, holtan találták meg a pincegödörben. Kiderült, hogy abba a hordóba amelyből valamennyien ittak, még az ószel jógó topodott s a friss bor ráöntötték, anélkül, hogy a különös látogatól észrevették volna a szesz megléte. A kigyűjtés és szatrága festés meglétegyenforma kitérőt az egész hordó bor. Amikor az italt most leöntötték és a hatóság vizsgálat szőntőhatón a hordót, megtalálják a teljesen felosztott kigyűjtőket.

Haborus segítők emelése. Vass kultuszminiszter kijelentette, hogy a pénzügyminiszter a nemzetgyűlés elé hozza az általános tisztviselői fizetésrendezés ügyét. Már is a nemzetgyűlés előtt felszár a javaslat, hogy az összes háborus segítők február 1-étől kezdve száz százalékkal fel-emeljen. Kijelentette még a miniszter, hogy véleménye szerint genális segítségre van szükség. A bajnoknak görőkerék kell nyulniuk. Ezért azokat az állami tisztviselőket, akikre nincs szükség, el kell bocsátani. Azoknak pedig, akik megmaradnak állami szolgálatban biztatásunk kell megjelölésük. Tudomásom szerint az most már hat hónapon belül feltöltendő megüresült. Ezzel kapcsolatban nem ártna azonban végre alapos-cenzúra alá venni a segítségben vagy kedvezményes ellátásban részesülők névjegyzékéből a szempontból, hogy kik vannak arra tényleg rászoruló.

Szabad dohánytermelés. A m. kir. minisztérium 163/1922. sz. rendeletével meg az 1922. termelési évre megszabott feltételek mellett megengedte a saját használatra való 200 palánta dohánytermelését. Az engedély a pénzügyminiszter adja.

A nemzetgyűlés új rokkant-törvényjavaslat. A népjóléti miniszter egy összehívott szakterezkedésen bemutatta tervezetét, melyet a nemzetgyűlés utatására a rakkantak segítése célból kidolgozott. Az új javaslat sem biztosít ugyan elegendő támogatást a világháború szerencsétleneknek és hátramaradtaknak, de mégis alkalmas arra, hogy törvényre emelkedve, érzéketlen könnyönsen nehéz sorsukon. A javaslat szerinti a rokkantellátás 20%-os fokon kezdődne évi 1200 K-val és 50%-nál 2400 K-ig, 80%-nál 3000 K-ig terjedne. Ezeknél még külön drágasági pótlékban is részesülnek. Az özevényi járuléktól is 1500 K-ban, az áraké 900 K-ban lenne megállapítva, ezenkívül az árak 16 éves korukig neveltetési járuléktól is kapnának. A rokkantsági ellátás egy összegben is megváltható lesz. A

Minden külföldi és belföldi gyűjtőmunkát felülmúl a Pyram cipőkrém.

